

NOTA SOBRE EL PLA GENERAL DE SEGURETAT DE CATALUNYA

1. La participació dels ens locals en l'elaboració del Pla

Tot i que el Pla segueix metodològicament les línies dels anteriors, el cert és que la elaboració de les polítiques públiques ha d'anar evolucionant i cal que la participació i la corresponsabilitat siguin dues de les bases de qualsevol plantejament estratègic.

És per això que inicialment, volem fer dues consideracions a la proposta que es planteja.

a) Respecte la elaboració del Pla

Des de l'Associació Catalana de Municipis, representem a la pràctica totalitat dels governs locals del nostre país i creiem que amb el títol de "Pla General de Seguretat de Catalunya", omnicomprensiu, la participació dels ens locals en la seva elaboració hauria de ser en plena corresponsabilitat entre les dues administracions que al nostre país tenen competències en l'àmbit de la seguretat pública, a part de les que corresponen encara als cossos i forces de seguretat de l'Estat.

La Llei de Bases de Règim Local (Llei 7/1985, de 2 d'abril), determina en el seu article 21.1.i), que li correspon a l'alcalde la direcció de la Policia local, el mateix que també estableix el text refós de la Llei Municipal i de règim local de Catalunya (Decret Legislatiu 2/2003 de 28 d'abril en el seu article 53.1.j).

I a nivell competencial, la legislació estatal a l'article 25.2.f) i la catalana en l'article 66.3. lletres a, b i c , atribueix als municipis, competències en policia local, protecció civil, prevenció i extinció d'incendis.

Creiem que la elaboració del Pla hauria de tenir un grup ad-hoc entre el Govern de la Generalitat i els representants dels ens locals per a poder treballar de manera conjunta i des de l'inici el principal document estratègic de seguretat pública del nostre país, més enllà dels òrgans on també hi ha representants d'altres organismes i institucions. Aquesta corresponsabilitat des de l'inici facilitaria l'aportació del coneixement tant de les alcaldies des de la direcció com les policies locals des de la vessant tècnica. La proximitat, la sensibilitat en les demandes ciutadanes en el dia a dia i el coneixement de la diversitat i asimetria del nostre territori, son els valors que podem aportar.

b) Respecte al contingut del Pla

Creiem que el Pla ha de respectar l'autonomia local, però això no vol dir que, en ser un Pla General de Seguretat de Catalunya, no incorpori la visió i les previsions de l'àmbit local.

El Pla fa molt poques referències a l'àmbit local i a la participació en les polítiques de seguretat dels seus responsables institucionals i tècnics.

El Pla sí que incorpora en el seu Annex 3 una guia sobre la elaboració dels plans locals de seguretat, que és una actualització normativa de la que es va elaborar ara fa deu anys, al 2013.

El Contingut del Pla té bàsicament com a destinatària a la pròpia Generalitat i als departaments i organismes que es relacionen amb el Departament d'Interior.

Creiem que caldria fer un nou plantejament que incorporés aquestes dues consideracions.

2. El Contingut del Pla

- a) En els apartats 1 i 2, caldria incorporar les consideracions que hem fet en el punt anterior.
- b) En l'apartat 3, "Catalunya en context"
El context hauria d'incloure un apartat descriptiu de l'organització territorial a nivell de governança i amb referència específicament a les competències del Govern de la Generalitat i dels governs locals en l'àmbit que el Pla vol determinar.
- c) En l'apartat 4 "Diagnosi: riscos i amenaces"
 - S'hauria d'incorporar com a risc, la pròpia governança de les polítiques de seguretat, tant a nivell de la necessària coordinació entre els responsables institucionals i els comandaments policials, com en la coordinació entre els diferents cossos que tenen competències a Catalunya. Potser podria incorporar-se en el darrer apartat (4.5 Riscos Democràtics).
 - En aquest debat, també s'hi ha d'incloure si la cobertura policial de tot el territori garanteix de manera igual es visqui on es visqui els drets a la seguretat i a la llibertat. Cal avaluar i fer un plantejament estratègic dels territoris amb menys densitat i que corresponen molts d'ells a municipis sense policia local. Aquesta reflexió es correspon també al que la recent aprovada Agenda Rural de Catalunya ha anomenat "Rural Proofing": qualsevol norma o plantejament estratègic que es faci des del Govern o el Parlament ha d'incorporar l'anàlisi de l'impacte a l'àmbit rural i les possibles solucions.

- En aquest mateix apartat i per la greu incidència que de manera continuada han tingut i tenen en els darrers anys en els nostres pobles i ciutats les ocupacions delinqüencials, sovint vinculades amb tràfic de drogues, però no únicament, caldria un apartat específic. No creiem que s'hagi d'incloure només en el títol de conductes delictives organitzades i estructurades.

d) En l'apartat 5, Metodologia.

En coherència amb les consideracions que s'han fet a l'inici d'aquesta nota, el plantejament s'ha fet a través d'una diagnosi en que han participat només departaments del propi Govern.

e) Apartat 7. Reptes i objectius

- En l'eix 1, incorporar el concepte d'equitat territorial, al costat del d'equitat social. O bé en el títol o bé reformulant l'apartat 1.5.
- En l'eix 2, per la seva importància en la governança i en les competències, un apartat específic en referència als instruments de col.laboració i coordinació (no en el concepte d'altres entitats).
- En l'eix 4, es podria incorporar una referència als ODS i a l'Aliança Catalunya 2030.
- En l'eix 5, en el títol i en el contingut incorporar els conceptes d'integritat pública, bon govern i govern obert. En aquest sentit i essent una proposta de Pla estratègic, fora bo determinar que el Pla de Seguretat de Catalunya incorporés la necessitat d'incorporar la figura dels plans d'integritat (en alguns països plans anticorrupció) com un instrument preventiu, de cultura ètica. Aquests plans permetrien incorporar els mapes de riscos en integritat pública i el pla de contingència en cas que es materialitzi el risc. Aquests plans en els administracions amb competències en seguretat i en els Cossos policials.

f) Apartat 8. Programes d'actuació.

En general, manca la referència a la coordinació, l'actuació conjunta i la col.laboració amb els ens locals i també amb les policies locals i els vigilants municipals. A continuació, en fem alguna referència per a cada programa:

- Programa 1: Amenaces prioritàries:
 - Ciberseguretat: col.laboració amb els ens locals i policies locals en tasques de prevenció i en les campanyes de difusió i conscienciació.
 - Mercat il·legal de la marihuana: la col.laboració i coordinació amb els Ajuntaments i amb les àrees bàsiques de serveis socials és imprescindible, ja que solen ser els primers a rebre'n les conseqüències.

- Danys als ecosistemes i escalfament global: col·laboració i coordinació amb els ens locals i amb les policies locals.

- Programa 2: Cossos operatius

- Adequació de les plantilles a les noves necessitats: a part de la coordinació i col·laboració amb els ens locals i les policies locals.
- Igualtat: a part de la coordinació i col·laboració amb els ens locals i les policies locals, fer especial èmfasi amb les àrees bàsiques de serveis socials de Consells Comarcals i Ajuntaments.

- Programa 3: eficiència operativa

- Procediments de treball: en la mateixa línia que les anteriors.
- Eines de treball: igualment.

- Programa 4: coordinació

- Coordinació externa: s'ha de fer una referència explícita als ens locals i les policies locals.

- Programa 5: Comunicació

Tant en difusió com en sensibilització, aprofitar la col·laboració i coordinació amb els ens locals per arribar més i millor a la ciutadania.

- Programa 6: Coneixement

S'ha de posar especial èmfasi a compartir experiències i programacions de formació amb els ens locals i les policies locals.

- Programa 7: Planificació

- Disseny d'eines: tot i que ja hi ha alguna mesura prevista amb les policies locals o amb els plans locals de protecció local, gairebé totes les accions plantejades es poden fer amb participació local.
- Implementació: també en aquest àmbit és cabdal comptar amb els governs locals, a part de la subvenció prevista per la gestió d'emergències o per temes de mobilitat.

Quant a l'impuls de la selecció conjunta de les policies locals, ho estem treballant també en altres àmbits normatius (Llei de l'escola d'administració pública i Llei d'Ocupació Pública de Catalunya), que s'haurien de coordinar.

- Programa 8: relacions amb la ciutadania

També en aquest àmbit és cabdal el treball conjunt i la coordinació d'accions amb l'administració mes propera al ciutadà per optimitzar els recursos i compartir i consensuar estratègies .

- Programa 9: actuació normativa
 - Producció i modificació de normes: com ja fem amb la majoria de departaments de la Generalitat, demanem participació des de l'inici amb qualsevol norma que afecti directament els ens locals, amb la creació de grups específics de treball.
- Programa 10: Avaluació

Corresponsabilitat en l'àmbit de la protecció civil.

Revisar conjuntament el PROCICAT vista l'experiència de la pandèmia i les dificultats de governança que van afecta als municipis.

3. Annex 3: Guia per a l'elaboració de plans locals de seguretat

Creiem que cal revisar a fons la Guia amb un grup de treball ad-hoc, entitats municipalistes-Departament d'interior, que faci una nova proposta.